

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
T: 01 230 9730
www.ip-rs.si
gp.ip@ip-rs.si

Številka: 007-58/2023/4

Datum: 21. 9. 2023

Ministrstvo za naravne vire in prostor
gp.mnvp@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o gospodarskih javnih službah varstva okolja (EVA – 2023-2560-0064) – MNENJE

ZVEZA: vaš dopis št. 007-137/2023/40, prejet dne 14. 9. 2023 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila, 3. točke prvega odstavka 55. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba) v nadaljevanju posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (IP) k prejetemu Predlogu Zakona o gospodarskih javnih službah varstva okolja – EVA – 2023-2560-0064 (predlog ZGJSVO), ki med drugim ureja nekatere vidike obdelavo osebnih in drugih podatkov s strani zlasti ministrstva, občin in izvajalcev javnih služb. Po pregledu besedila predloga ugotavljamo, da bi se lahko na vprašanja varstva osebnih podatkov nanašali zlasti 5., 21., 45., 52., 56., 61., 67., 68., 76., 82., 85., 91., 94., 100., 102., 104. in 131. člen. Prav tako pa že uvodoma izpostavljam, da predlog ZGJSVO nesporejljivo posega v področje javne objave in zagotavljanja javne dostopnosti okoljskih podatkov ter v obveznosti Republike Slovenije na podlagi evropskih predpisov in ratificirane Aarhuške konvencije glede transparentnosti in javne dostopnosti informacij na področju varstva okolja.

IP v delu, ki se nanaša na obdelavo podatkov ugotavlja, da ni povsem jasno, v katerem delu se predlog ZGJSVO nanaša na obdelavo osebnih podatkov – podatkov določenih ali določljivih fizičnih oseb (npr. potrošnikov kot končnih uporabnikov) in v katerem delu gre za zbiranje drugih podatkov ali informacij (npr. podatkov pravnih oseb, poslovnih subjektov) ali za zbiranje in posredovanje statističnih podatkov, na podlagi katerih posamezniki niso določljivi. Tako bi se številni členi npr. 21., 52., 56., 61., 68., 76., 82., 85., 91., 94., 102., 104. in 131. člen lahko nanašali tudi na zbiranje osebnih podatkov, saj so določbe predloga zakona nejasne do teme, da omogočajo različne razlage. V tem delu predlog ZGJSVO večinoma materije glede vsebine obdelav podatkov prepušča v urejanje podzakonskim aktom, kar v primeru obdelav osebnih podatkov ne zadosti zahtevam 38. člena Ustave in 2. odstavka 6. člena ZVOP-2 glede vsebin, ki jih mora določati zakon v primerih, ko obdelava osebnih podatkov v javnem sektorju in v zasebnem sektorju poteka zaradi izvajanja zakonske obveznosti, javnega interesa ali izvajanja javne oblasti v primerih iz točk c) in e) 1. odstavka ter 2. in 3. odstavka 6. člena Splošne uredbe. Če gre torej v posameznih primerih tovrstnih obdelav za osebne podatke npr. zbiranje podatkov o zakonitih zastopnikih, ali podatkov po posameznih uporabnikih ali strankah gospodarskih javnih služb, ki so fizične osebe, mora zakon jasno, nedvoumno ter dovolj določno in izčrpno (brez uporabe besed, kot so zlasti, med drugim in podobnih) opredeliti:

- namen obdelave,
- vrste podatkov ter
- kategorije posameznikov, na katere se ti osebni podatki nanašajo,
- upravljavca oz. skupne upravljavce,
- rok hrambe (ureditev teh vsebin s podzakonskim aktom ni ustrezna).

Zato predlagamo, da predlog ZGJSVO v tem smislu pregledate, analizirate načrtovane postopke obdelav in predvideno vsebino podatkov ter po potrebi vsebine v delu, ki bi se lahko nanašala na osebne podatke, ustrezno dopolnite.

V nadaljevanju podajamo nekaj dodatnih pripomb k posameznim členom.

K 5. členu

S prvim odstavkom navedenega člena je določeno, da so podatki v zvezi z izvajanjem javnih služb načeloma javni, kar IP pozdravlja.

Podajamo pa pripombe na drugi odstavek, ki določa, da »ne glede na prejšnji odstavek niso javno dostopni podatki, za katere se v skladu s predpisi, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja, dostop lahko zavrne, ali je s tem ali drugim zakonom tako določeno«.

Menimo, da je določba nejasna in predlagamo, da se prvi in drugi odstavek združita ter se določba glasi:

»Vsi podatki v zvezi z izvajanjem javnih služb so javni, razen kadar zakon določa drugače.«

S predlagano novo dikcijo bi bile po naši oceni zajete vse izjeme od javno dostopnih podatkov, ki jih že določa Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ), vključno z morebitno uporabo drugega ali tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ (test interesa javnosti), pa tudi vse izjeme, ki jih določa ta ali drugi zakoni (npr. Zakon o varstvu okolja, ZVOP-2, Zakon o poslovni skrivnosti).

K 21. členu

V prvem odstavku predloga ZGJSVO predlagatelj uporablja besedo 'zlasti' pri določanju nabora podatkov, ki naj bi jih ministrstvo vodilo v evidenci izvajalcev javnih služb. Nadalje je v 3. odstavku tega člena predvideno, da Vlada podrobneje predpiše vodenje posameznih evidenc po področjih. IP v skladu z zgoraj omenjeno določbo 38. člena Ustave ter 6. člena ZVOP-2 izpostavlja, da taka dikcija ni ustrežna, v kolikor naj bi Vlada s podzakonskimi akti na tej podlagi določala tudi morebitno obdelavo osebnih podatkov. Predlagamo, da se glede na to v prvem odstavku 21. člena predloga ZGJSVO črta beseda 'zlasti'.

K 127. do 129. členu (evidentiranje in zagotavljanje javnega dostopa do informacij o gospodarski javni infrastrukturi varstva okolja)

IP ugotavlja, da je z vidika ZDIJZ zlasti problematična določba 129. člena predloga ZGJSVO, ki omejuje dostop do nekaterih (tudi) okoljskih podatkov, ki so sedaj prosto dostopni. S prvim odstavkom navedenega člena je določeno, da so podatki o infrastrukturi javni, na kar IP nima pripomb. Pripombe pa podajamo na drugi odstavek tega člena, ki je po naši oceni nedoločen, nejasen, širi zakonske izjeme od prostega dostopa in neupravičeno prepušča presojo vprašanja javne dostopnosti podatkov lastniku oz. upravljavcu infrastrukture.

Izhajajoč iz določbe 127. člena predloga ZGJSVO, ki določa, katera infrastruktura se beleži v zbirnem katastru, IP najprej ugotavlja, da gre za infrastrukturo za izvajanje državnih in občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki ter za podatke o javnem vodovodu in javni kanalizaciji. Gre torej za podatke, ki so za javnost izjemnega pomena, obenem pa nekatere izmed njih lahko nedvomno uvrstimo tudi med t.i. okoljske podatke, v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu okolja in Aarhusko konvencijo. Na podlagi veljavne zakonodaje (druga alineja tretjega odstavka ZDIJZ) gre torej za podatke, ki so absolutno javno dostopni. Z določbo, kot jo vsebuje trenutni predlog zakona, pa se po oceni IP dostop do teh podatkov omejuje, kar ni skladno z načelom javnosti in ni v javnem interesu.

Določba drugega odstavka navedenega člena namreč pravi, da lahko: *»Ne glede na prvi odstavek tega člena lastnik oziroma upravljavec infrastrukture določi, da posamezni podatki niso javno dostopni, vendar le, če bi dostop do teh podatkov lahko povzročil negativne učinke na nacionalno varnost ali življenje in zdravje ljudi.«*

Tretji odstavek pa določa, da: *»v primeru iz prejšnjega odstavka lastnik oziroma upravljavec organu za geodetske zadeve sporoči razlog in spremembo glede javnega dostopa do podatkov«*.

Poleg samega postopka določitve izjeme od siceršnje javnosti podatkov (presoja in tehtanje sta v celoti prepuščena lastniku oziroma upravljavcu infrastrukture) je po naši oceni problematična tudi dikcija: *»vendar le, če bi dostop do teh podatkov lahko povzročil negativne učinke na nacionalno varnost ali življenje in zdravje ljudi«*. Iz te dikcije namreč ni jasno, na kakšne negativne učinke oz. varnost se nanaša in kdo (ter na podlagi česa) naj bi v konkretnih primerih opravil to presojo. Določba tudi ne vsebuje postopka pritožbe oziroma možnosti nasprotovanja takšni ugotovitvi, da gre za tovrstne ne-javne podatke, saj tretji odstavek določa le, da lastnik oziroma upravljavec organu za geodetske zadeve sporoči razlog in spremembe glede javnega dostopa. Glede na to, da gre za poseg

v pravico javnosti do seznanitve (tudi) z okoljskimi podatki, menimo, da je takšna določna ne samo neprimerna, ampak nedopustna.

Ob tem dodajamo, da je po naši oceni določba tudi nepotrebna, ker interese, ki naj bi jih varoval ta člen, že v celoti varuje ZDIJZ, z že obstoječimi zakonskimi izjemami (in sicer izjemo nacionalne varnosti in življenja in zdravja ljudi varuje izjema tajnih podatkov po 1. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ).

Izhajajoč iz vsega navedenega predlagamo, da se predlog določbe drugega odstavka 129. člena spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko lastnik oziroma upravljavec infrastrukture določi, da posamezni podatki niso javno dostopni, če gre za podatke, za katere se v skladu z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja, dostop lahko zavrne.«.

Prosimo vas, da nas o (ne)upoštevanju naših pripomb obvestite. Če ocenjujete, da je to potrebno, smo se pripravljene udeležiti sestanka na to temo.

Hvala za sodelovanje in lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka

Pripravili:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke

mag. Kristina Kotnik Šumah, univ. dipl. prav.
namestnica informacijske pooblaščenke

Poslati:

- po e-pošti;
- v vednost Ministrstvo za pravosodje: gp.mp@gov.si;
- v vednost Ministrstvo za javno upravo: gp.mju@gov.si.